

Jongeren over de kerk van de toekomst

3

Jonge kerkbestuurders

4

Hart&ziel

Een onverklaarbaar wonder

8

'Ik wil jongeren een stem geven'

Nieuw Kamerlid Don Ceder wandelt met God

Tweede Kamerlid Don Ceder: 'Je kunt problemen alleen oplossen door ze eerst zichtbaar te maken.'

foto: Isaac Owusu

Het jongste gemeenteraadslid van Amsterdam, Don Ceder van de ChristenUnie, kreeg op 1 april jl. bij zijn afscheid een compliment waar hij nog steeds verlegen van is. 'Uw werk in de raad was een dikke omlijning van het woord barmhartigheid in onze wapenspreuk', zei burgemeester Femke Halsema.

Wilfred Scholten

Vanuit zijn huiskamer beweert het nieuwbakken lid van de Tweede Kamer per videoverbinding een beetje ongemakkelijk: 'Dat moet je met een korreltje zout nemen hoor. Ik doe mijn best

en soms gaat dat goed.' Maar het moet hem toch deugd doen dat de burgemeester hem zoveel lof toezwaait? 'Ach, met vallen en opstaan probeer ik het goede te doen om daarin iets van God te laten zien. Niet om arrogant te zijn, want ik maak ook fouten. Maar als mensen dat werk associëren met het geloof dat ik wil uitdragen, is dat alleen maar mooi.'

Zichtbaar maken

Bescheiden, maar vasthoudend opkomend voor de meest kwetsbare groepen in de stad - zo kennen mensen de 31-jarige advocaat Don Ceder.

Lof van Femke Halsema

In de Bijlmer staat hij zijn cliënten bij die met schulden in de problemen zijn geko-

men, waaronder slachtoffers van de toeslagenaffaire. In de gemeenteraad waren dat dakloze en ongedocumenteerde jongeren die op straat zwerven en geen perspectief hebben. Ceder gaf ze een gezicht. 'Je kunt problemen alleen oplossen door ze eerst zichtbaar te maken. De ene keer lukt het de meerderheid van de raad mee te krijgen bij een oplossing, de andere keer helaas niet. Maar ik heb altijd mijn best gedaan.'

Hozeer hij in zijn eentje als christelijk raadslid in een overwegend seculiere raad indruk maakte, bleek uit de woorden van Jezus uit het Bijbelboek Mattheüs die Halsema ook aanhaalde bij zijn afscheid. 'Want ik had honger en u

gaf mij te eten, ik had dorst en u gaf mij te drinken, ik was een vreemdeling en u nam mij op.' Het waren de woorden die Ceder in zijn eerste optreden in 2018 had gebruikt - opkomen voor de 'onaanzienlijksten' - maar hij kreeg ze nu van de burgemeester terug, omdat hij dat volgens haar had waargemaakt. Het politieke werk dat hij in de gemeenteraad begon, wil Don Ceder nu voortzetten in de Tweede Kamer waarin hij na de laatste verkiezingen werd gekozen. Hoewel hij grote woorden schuwt, voelt hij zich wel geroepen tot dit werk voor de ChristenUnie.

Lees verder op pagina 2

Jong en oud hebben elkaar nodig

Jeugdwerkadviseurs Koos van Beelen en Robert Jan Nijland

Mirjam Nleboer

Hoe bereiken we kinderen en jongeren en hoe houden we hen vast? Op het Kerkelijk Bureau van de Protestantse Kerk Amsterdam houden de jeugdwerkadviseurs Koos van Beelen (24) en Robert Jan Nijland (34) zich intensief met dergelijke vragen bezig.

Het ei van Columbus hebben ze nog niet gevonden, maar ze zijn ook zeker niet moedeloos, in tegendeel. 'Er is voor een wijkkerk vaak maar een klein zetje nodig om iets voor en met kinderen of jongeren voor elkaar te krijgen. Dat zetje willen wij graag geven.'

Het geloof ontdekken

Robert Jan is opgegroeid in Swifterbant in een niet-kerkelijk milieu. Toen hij 18 was, kwam hij na een moeilijke tijd tot geloof en sloot hij zich aan bij de evangelische gemeente in Lelystad. Koos' wieg stond in Katwijk in een traditioneel hervormd gezin. Door het verschil in achtergrond hebben ze ook een verschillende kijk op het jeugdwerk. Maar over het doel zijn ze het eens: zoveel mogelijk kinderen en jongeren het geloof laten ontdekken.

Generatiebeleid

Robert Jan en Koos hebben een heldere taakverdeling. Koos richt zich op de begeleiding van de wijkkerken, Robert Jan is voor visie en beleidszaken en het stedelijke jeugdwerk. Een van hun vele ideeën is in een vergevorderd stadium: het aanstellen van een jeugdpredikant voor de hele stad. De bedoeling is dat diegene intensief gaat samenwerken met de wijkkerken. Langs deze weg hopen ze het kinder- en jeugdwerk weer nieuwe ener-

Koos van Beelen (l) en Robert Jan Nijland: 'Er is maar een klein zetje nodig om iets voor en met kinderen of jongeren voor elkaar te krijgen in de kerk.'

gie te geven. Robert Jan: 'Er moet wel echt iets gebeuren. In het beleidskader van de Protestantse Kerk Amsterdam heeft het jeugdwerk topprioriteit. Waar willen en kunnen we over vijf of tien jaar staan?' Er zijn allerlei scenario's denkbaar: van het jeugdwerk concentreren bij een aantal kerken tot het scheppen van een breed netwerk van kleine, gemêleerde geloofsgemeenschappen die zich op de buurt richten. 'Welk scenario het ook wordt, de route verloopt via

relaties', vult Koos aan. 'Van kinderen en jongeren met elkaar en van jong en oud met elkaar. In de kerk hebben we elkaar echt nodig.' Dat betekent dat iedereen in de kerk, niemand uitgezonderd, zich bij het kinder- en jeugdwerk betrokken zou moeten voelen, vindt Koos. 'Bij de doop heb je als gemeenschap beloofd om je in te zetten voor de geloofsopvoeding van de dopeling. In de praktijk komen de kinderopvang en de kindernevendienst meestal op de

ouders neer. Die zitten in een heel drukke levensfase. Vaak moet de voorbereiding op het laatste moment en komt de focus te liggen op het doen van een activiteit. Als je als kerk de kinderen en jongeren echt serieus neemt, is het van belang dat iedereen een relatie met hen opbouwt. Dat vereist een verschuiving van activiteitgericht denken naar relatiegericht denken. We helpen de kerken hier graag bij.' De term 'generatiebeleid' past bij deze aanpak.

Jeugddurffonds

Een ander punt waar Koos en Robert Jan aan werken, is het ondersteunen van initiatieven in de wijkkerken bij het benaderen van kinderen, tieners en jongeren binnen en buiten de muren van de kerk. Speciaal voor dat doel hebben zij een 'jeugddurffonds' in het leven geroepen, waarmee vrijwilligers en professionals kleinschalige initiatieven voor kinder- en jeugdwerk op poten kunnen zetten. Robert Jan: 'Het gaat dan om kleine bedragen van een paar honderd euro, maar dat is vaak genoeg voor een experiment. Je hoeft dan wat ons betreft niet eerst langs de kerkenraad met je plan.' Koos: 'Wie iets heeft bedacht, kan ook eerst even met ons sparren. Samen komen we tot het beste resultaat.'

Jeugdpredikant voor Mokum

De kerk kan een van de meest waardevolle plekken van je leven zijn, ook als je jong bent, weten Robert Jan en Koos uit eigen ervaring. Robert Jan: 'Het is een netwerk dat jou laat voelen dat je gewaardeerd wordt, dat je waardevol bent en dat je leven van betekenis is omdat je door God geschapen bent. Dat biedt een stabiele en veilige basis voor de rest van je leven.' Koos: 'De kerk is een van de weinige plekken waar generaties elkaar ontmoeten.'

Dat is niet alleen heel tof: het gesprek tussen de generaties, de samenwerking, is noodzakelijk voor de toekomst van de kerk. Een kerk waarin jong en oud samen het geloof vieren, is de mooiste plek die er is!

'Ik wil jongeren een stem geven'

Vervolg van pagina 1

'Het is iets wat ik nu belangrijk vind om te doen en ik denk dat het ook de juiste plaats is om te zijn. Het is niet in beton gegoten dat ik volksvertegenwoordiger moet zijn, in een volgend seizoen van mijn leven voel ik me misschien geroepen om iets anders te gaan doen'.

Jezus volgen

Hij groeide op in de Bijlmer als zoon van een Surinaamse vader en Ghanees moeder. Vanaf zijn elfde ging hij naar de *Safe Haven Church*, een van de vele migranten pinksterkerken in het stadsdeel. Op zijn zeventiende besloot hij definitief te kiezen om - zoals hij het formuleert - te wandelen met God, christen te worden en Jezus na te volgen. Vanuit dat perspectief keek hij naar de samenleving. Hij studeerde rechten aan de VU en begon daarna in 2015 een sociale praktijk.

Zijn leven had heel anders kunnen lopen, beseft Don. Zoals velen uit de Bijlmer wilde hij aan die plek ontsnappen. 'Ergens was het grootste doel misschien wel om die sociaal-economische

positie van de omgeving achter je te kunnen laten. Maar gaandeweg in mijn wandelen met God vond ik dat behoorlijk leeg worden. Datgene wat ik zocht, vond ik niet in de *escape*. Ik besloot om de talenten die ik heb gekregen ter beschikking te stellen aan anderen. Ik ging me juist inzetten op de plek waarvan ik eerst dacht te willen ontsnappen. Dat kun je gerust een bekering noemen. God wist mijn blik te veranderen.'

Na een mislukte poging om in 2014 een zetel in de raad te bemachtigen, lukte het de ChristenUnie vier jaar later wel. Als eenmanspartij wisten ze toch de aandacht te vestigen op wat ze belangrijk vonden, zoals mensenhandel en de noodzaak van een 24-uurs opvang voor dak- en thuislozen. Niet alles is gelukt. Don Ceder zag wel dat de gemeenteraad opmerkelijk genoeg de kant opging naar wat hij en het CDA-raadslid Diederik Boomsma steeds naar voren brachten: de misstanden in het Wallengebied en de aanzuigende werking van coffeeshops op buitenlandse toeristen.

'Toen ik hier in het begin van mijn periode over begon, deden de andere partijen daar wat lacherig over. Ik vroeg me af of het imago van Amsterdam als de stad waar alles mag en kan niet moest veranderen. Drie jaar later zie je in de discussie over de Wallen dat het hier nu ook over gaat. Kennelijk waren de christelijke partijen progressiever en verder in hun denken dan andere partijen.'

God wist mijn blik te veranderen

De invloed van die partijen, hoe marginaal aanwezig in de stad ook, kan dus best groot zijn. Hetzelfde geldt volgens Ceder voor de kerken. Hij ziet dat dankzij corona de rol van de kerken in de stad meer erkend wordt. Zo gaat burgemeester Halsema tegenwoordig

met vertegenwoordigers van die kerken in overleg. 'Kerken kunnen zoveel toevoegen door de ogen, oren en voelsprieten te zijn in de samenleving. Door aandacht te vragen voor mensen die normaal over het hoofd worden gezien.' Het feit dat Halsema dat beseft en er iets mee wil doen, vindt Don een compliment aan haar waard.

Rapper

Ceder is in 1989 geboren en dus een millennial, een generatie jongeren die het momenteel zwaar heeft. Er is nauwelijks vast werk voor ze, de woningmarkt zit op slot en ze worstelen met het gevoel dat de toekomst er niet veel beter op wordt. Dat leidt tot mentale klachten en zelfs burn out.

'De kans dat ze hierdoor in een zingevingscrisis belanden, is groot. Een goede opleiding leidt niet automatisch tot een zinvol bestaan. Er ontstaat een leegte. Ik denk dat veel jongeren denken: 'Is dit het nu?' en op zoek zijn naar zingeving. Ik heb ook zo'n fase gehad,

totdat ik zin vond in het volgen van Christus.'

In de Tweede Kamer wil Don Ceder zich daarom in gaan zetten voor deze jongeren, omdat hij zich als generatiegenoot met hen verbonden voelt. Hun problemen wil hij agenderen, met andere jonge Kamerleden van andere partijen. 'Ik hoop tot een brede coalitie te komen. Jongeren zeggen nu dat ze in de politiek niet gehoord worden. Zolang ik in de Kamer zit, mag dat niet meer gebeuren. Ik voel me geroepen voor hen op te komen. Dat kan ik natuurlijk niet in mijn eentje, maar die belofte staat.'

De Kamerleden werd onlangs gevraagd naar hun lievelingsmuziek. Don Ceder kwam met een voor velen onbekend rap-nummer van Chance the rapper: *Finish line/Drown*. Waar het over gaat? 'Luister er maar naar', zegt hij met een grijns. 'Het is gewoon een lekker nummer. En ja, het gaat over iemand die met vallen en opstaan de eindstreep wil halen. Dat lukt hem uiteindelijk, wandelend met God.'

Beweging naar meer openheid

Twee jongeren over de kerk van de toekomst

Foto: Marlies van Doorn

Joanna leidt in de Ark de groep van zeven tieners waar Lucas lid van is.

Janneke Donkerlo

Lucas (17) groeide op in een gelovig gezin. Van jongs af aan ging hij naar de kindernevendienst en nu zit hij in de tienergroep. Joanna (26), groeide op met een atheïstische vader en een gelovige moeder. Op haar twaalfde liet ze zich bewust dopen. Welke rol spelen de kerk en het geloof in hun leven? Wat vinden ze in de kerk en wat missen ze? Hoe zien ze de kerk van de toekomst?

Tot aan de middelbare school ging Lucas met zijn zusje naar de kindernevendienst in de Sloterkerk of de Opgang. Van tevoren had hij er nooit zoveel zin in maar als hij er eenmaal was, vond hij het superleuk. Zijn vriendje Jeroen zat ook in de kindergroep. 'We knutselden, er werden verhaaltjes voorgelezen en aan het eind mochten we een glas limonade en een koekje pakken. Als de kerkklokken luidden voor het gebed, wisten we: het is bijna zo ver! Zo kwam ik spelenderwijs met het geloof in aanraking. Terwijl de ouderen na afloop koffiedronken en met elkaar stonden na te praten, renden wij rondjes, deden verstopperijtje. Een vertrouwde gemeenschap, dat is vooral mijn associatie met de kerk. Als ik nu wel eens bij mijn Duitse peettante in Munster ben en er wordt gebeden voor het eten, ervaar ik dat ook als een warm bad.'

Voeten wassen

Ook Joanna, die vanaf haar zesde jaar met haar moeder naar de kerk en de kindernevendienst ging terwijl haar vader thuisbleef, ervaarde in de kerk een groot gemeenschapsgevoel. 'Ik vond het heel gezellig met de kinderen en volwassenen.

Ik kon mezelf zijn, overal over praten.' In die tijd ging ze naar een christelijke basisschool. Wat haar vooral raakte, waren de verhalen over de goedheid van Jezus. 'Er zaten ook kinderen uit andere religies bij mij in de klas en dat ging heel goed samen. Ook in hun religie is goedheid en klaarstaan voor een ander belangrijk en dat de ene mens niet boven een ander staat. Zoals Jezus de voeten van zijn leerlingen waste om te laten zien: Ik ben één van jullie.'

Het geloof voelde zo goed dat Joanna op haar twaalfde besloot zich te laten dopen. Haar atheïstische vader vond het best, zolang het haar eigen keus maar was en ze kritisch bleef nadenken. Joanna: 'Nu heb ik vaak leuke discussies met hem. Bijvoorbeeld als hij zegt dat de hidjab een teken van onderdrukking is, terwijl hij de vroegere haarbedekkende sluier van nonnen wel normaal vindt.'

Het gaat erom er voor elkaar te zijn

De tienergroep

Inmiddels komt de zeventienjarige Lucas bijna niet meer in de kerk. Te druk. Wat een andere manier is om te zeggen: geen prioriteit. De hoogtijdagen vindt hij wel belangrijk. Als hij wordt gevraagd om iets te doen in de dienst, doet hij dat graag. 'Tijdens Pasen heb ik de tekst uit het Lucas-evangelie voorgelezen. Dat vond men wel toepasselijk voor mij, haha. Ik heb een keer accordeon gespeeld, als afwisseling van het orgel. Daar kreeg ik hele leuke reacties op, vooral van de ouderen die me van jongs af aan kennen. Ik ben trouwens ook echt op hen gesteld.'

De meeste affiniteit heeft hij met de tienergroep. Lucas en Joanna hebben vanaf hun middelbare

school de kinderdienst verruild voor een tienergroep. Joanna leidt inmiddels de groep van zeven tieners waar Lucas en zijn jeugdvriend Jeroen ook lid van zijn. Lucas: 'Voordat de pandemie uitbrak, kwamen we twee keer per maand bij elkaar in de Ark. Eerst samen koken en tijdens het eten praten over het geloof aan de hand van een thema of actualiteit, zoals de verkiezingen of het milieu. Joanna zocht er steeds toepasselijke Bijbelteksten bij.' Door corona komt de groep nu al een tijd noodgedwongen via Google Meet bij elkaar. Na afloop doen ze een computerspelletje op Backyard. Of ze kijken online naar een film die Joanna heeft uitgezocht.

Fietstocht

Maar wat nu als Lucas 18 is geworden? De leeftijdsgrens voor de groep is al verhoogd, omdat de deelnemers ouder worden en er nog geen nieuwe aanwas is. De jongste is nu 14, de oudste 21. Lucas: 'Vorig jaar heb ik met Jeroen een fietstocht gemaakt en hebben we het erover gehad hoe wij de tienergroep zien over één tot twee jaar. We zouden het jammer vinden als onze groep uit elkaar valt. Het is een vorm van kerk-zijn die mij dierbaar is, dierbaarder dan de wekelijkse dienst.'

Gelukkig zijn er in de buurt enkele nieuwe gezinnen met jonge kinderen bijgekomen. Joanna: 'Vanuit de Tituskapel, de Lucaskerk en de Ark willen we deze mensen warm maken voor activiteiten in de Ark. Zo bouwen we hopelijk nieuwe contacten op. Als hun kinderen twaalf jaar zijn, willen we hen uitnodigen voor de tienergroep. De huidige groep kan dan evengoed bij elkaar blijven komen. De kerkelijke gemeente wordt zo inclusiever.'

De Ark is een geschikte plek met meerdere ruimtes, ook voor niet religieuze activiteiten. Het is een vorm van kerk-zijn die Lucas en Joanna van harte toejuichen. Het gaat erom dat iedereen, niet-gelovigen of mensen uit andere religies of andere landen, ook welkom zijn. Zo kan de kerk ook minder 'eng' of 'wereldvreemd' worden, denkt Lucas. 'De

eerste reactie van mensen is vaak, als je uitkomt voor je christelijke religie, dat je niet helemaal normaal bent. Christen-zijn is niet meer vanzelfsprekend. Dat gewone mis ik wel, ik vind dat de kerk zich te gesloten opstelt.'

Joanna ziet wel beweging naar meer openheid: 'De Ark bouwt de laatste paar jaar aan de buurtgemeenschap en dat zouden meer kerken kunnen doen. Op deze manier kan het kerk-zijn meer vanzelfsprekend worden. Dan maakt het ook niet uit of mensen naar de kerk gaan of niet. Uiteindelijk gaat het erom dat we er zijn voor elkaar.'

Interactieve dienst

De zondagse diensten mogen van Joanna en Lucas wel wat aantrekkelijker. Joanna: 'Martijn van Leerdam (dominee van de gemeente Osdorp-Sloten, red.) heeft voor corona al eens een interactieve dienst georganiseerd. Dat gaat uit van verschillende leerstijlen. Veel theologen zijn echte denkers, maar je hebt ook doeners, dromers en beslissers. De dienst begon met een tekst, daarna gingen we in groepen uiteen, ieder met een eigen leervorm: mensen konden een spel doen, zingen, iets kunstzinnigs doen of met elkaar in gesprek gaan. Na afloop presenteerden de groepen hun bevindingen. Zo hadden mensen ook meer om over te praten, anders dan de gebruikelijke koetjes en kalfjes en 'wat vond jij van de preek?' Zo'n dienst kun je niet elke week organiseren, het vereist wel de nodige voorbereiding en begeleiding.'

Een andere vorm is om als uitgangspunt voor een dienst de top 2000, georganiseerd door radio 2 aan het eind van het jaar, te nemen. Daar zitten veel poplieders bij die over de liefde gaan, aldus Joanna. 'Dat is muziek die mensen van buiten de kerk meer aanspreekt dan de liederen uit het Liedboek. Hoe dan ook, Lucas hoopt vurig dat er nieuwe aanwas komt, met mensen van twintig, dertig of veertig jaar. 'Anders bestaat de kerk gewoon over vijftien jaar niet meer.'

De kerk, dat ben jij

Waardevol bestuurlijk vrijwilligerswerk

Els van Swol en Iris Stekelenburg

Waarom ben je bestuurslid binnen de kerk geworden? Wat geeft jou energie in deze klus? Hoe zou de kerk meer jongeren kunnen betrekken bij het besturen van de kerk en wat is jouw toekomstvisie van jouw kerk? We vroegen het enkele kerkenraadsleden.

Aline van de Watering (33)

Aline is sinds kort eerste secretaris van de Alle-Dag-Kerk (in de Engelse kerk op het Begijnhof, red.). Ze groeide op in een niet-religieus gezin. In 2015 bracht nieuwsgierigheid haar naar een zondagse kerkdienst en dat beviel. In het dagelijks leven is Aline moeder en begeleider van jongeren die uit de gevangenis komen.

'Samenwerken met een dominee stond nog op mijn verlanglijstje. Bovendien heb ik, mede dankzij het christendom, geleerd open te staan voor wat er op mijn pad komt. De vraag betrokken te raken bij de Alle-Dag-Kerk kon ik daarom niet weigeren. Als mens ben ik gek op andere mensen. Het geeft me kracht om te ontmoeten. Onze ambitie bij de Alle-Dag-Kerk is om nieuwe mensen aan te spreken met onze programmering. We zijn heel enthousiast over de mogelijkheden. Tot die tijd is het een kwestie van het delen van mijn positieve erva-

ringen in kerkelijke context en mensen simpelweg te vragen of uit te nodigen om ook te komen proeven. De kerk heeft een slechte naam gekregen in de loop van de tijd.

Daarom is het moeilijk om mensen met een christelijk verhaal te kunnen bereiken. Omdat mensen bij voorbaat besloten hebben dat de kerk niets voor hen is. Ik hoop op zachtheid en minder oordelen voor de mensheid. Minder verdeling, meer verbinding, minder strijd, meer zelf- en naastenliefde.'

Stefan Timmerman (44)

Stefan is opgegroeid op de Veluwe en ooit in Amsterdam terecht gekomen om theologie te studeren. Uiteindelijk is hij in het bedrijfsleven terecht gekomen, waar hij een team aanstuurt bij een adviseur in commercieel vastgoed. Pas jaren na zijn studie is hij weer bezoeker van de Oude Kerk en actief geworden in de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Kerk Amsterdam. Stefan is lid van het dagelijks bestuur van het College van Kerkrentmeesters.

'Ik kwam een kerk tegen die midden in de uitdagingen van deze tijd staat: hoe ben je en blijf je kerk op een plek waar dat niet (meer) vanzelfsprekend is? In de Algemene Kerkenraad kwam ik er achter dat er belangrijke besluiten genomen moeten worden. Ik vind het heel goed beleid dat de Protestantse Kerk Amsterdam altijd aan de pionier of de gemeente vraagt: wat is jullie plan? Bij een goed plan is er geld beschikbaar. Alleen op die manier zet je je erfenis vol in om uiteindelijk ook voorbij die erfenis toekomstbestendig te worden. Gods liefde gestalte geven in de stad vraagt ook goed bestuur. Ik zie besturen als een kans mijn kwaliteiten in te zetten voor een goede zaak. Meedoen en verantwoording nemen voor soms hele lastige keuzes, vanuit een

heldere visie. Daarnaast is het besturen bij de Protestantse Kerk Amsterdam ook samenwerken met veel meer ervaren bestuurders, waar ik veel van leer. Het is mooi om onderdeel te zijn van de kerk.'

Koen Westdijk (39)

Koen woont bijna vijftien jaar in Amsterdam. Hij is getrouwd en vader van Maximus (4) en Helena (2). Halverwege dit jaar hopen hij en zijn vrouw een derde kindje te krijgen. Hij is afkomstig uit een fijn kwekersgezin van elf kinderen uit Boskoop en christelijk opgevoed, waarbij schoolkeuze en wekelijkse kerkgang naar de hervormde dorpskerk belangrijk waren. In het dagelijks leven werkt hij als hoofd bij een bank.

'Ik ben onlangs toegetreden tot de kerkenraad van Amsterdam Noord, omdat ik graag mijn

steentje bij wil dragen aan het werk van de kerkelijke gemeente in dit stadsdeel. Sinds 2019 woon ik met mijn gezin in Amsterdam Noord en heb in de Bethelkerk een fijne plaats gevonden om te kerken. Er zijn enorme uitdagingen in alle kernen die Noord kent (de Bethelkerk, Ark en Nieuwendammerkerk). Alle hulp is welkom om de vele vrijwilligers die al jaren goed werk verrichten bij te staan. Ik wil graag helpen bij het verder samengaan en samenwerken van deze kernen. Het enthousiasme en de liefde van de mensen in deze gemeente van Noord geven mij de energie om hierbij te helpen.'

Roel van Marle (33)

Roel is sinds een jaar voorzitter van de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Kerk Amsterdam, waarin van elke wijkgemeente iemand vertegenwoordigd is. Deze duo-functie vervult hij samen met Hendrik-Jan Overmeer (35).

Roel: 'Het is waardevol vrijwilligerswerk dat ik naast mijn full time baan graag doe. Als er ergens een vacature had gestaan, zou ik daarop niet gereageerd hebben. Het werkte wel dat iemand het aan mij vroeg en zei: "Dat zie ik jou wel doen." Ik sta vrij onbevangen in dit werk. Hendrik-Jan en ik proberen het licht en informeel te houden met zo min mogelijk hiërarchie. We zijn jong, maar nemen zeker de nodige ervaring mee. Waarom ik het doe? Ik houd van de kerk, die zeker nu een relevante boodschap heeft voor Amsterdam en daarmee ook aanwezig moet zijn.

Ik vind het belangrijk dat dit zo blijft en wil me daar graag voor inzetten. Ik krijg energie van de contacten met de wijkgemeenten. Hoewel ik nog bijna niemand persoonlijk ontmoet heb, maar alleen online. We zoeken samen naar antwoorden op vragen als: hoe blijven we toekomstbestendig? Een antwoord kan zijn: door het evangelie handen

foto: Marlies van Doorn

en voeten te geven, compact en verspreid over de stad aanwezig te zijn, als inspiratiebron voor jong en oud, bekend en nieuw.'

Linda Frank (49)

Linda is vanaf het begin betrokken bij de Binnenwaai op IJburg. Op dit moment is zij scriba (secretaris) van het kernteam, wat bij veel kerken de kerkenraad heet.

Linda: 'Ik notuleer en regel alles rond een overleg. Al lopen de functies bij ons behoorlijk door elkaar. We kijken wie tijd heeft en wat het meest handig is. We zijn met een klein team, dus we doen het echt samen. Iedereen zet zijn of haar talenten in. Het is allemaal niet zo formeel geregeld, we overleggen alleen als het nodig is. Mijn rol is ook breder. Ik maak de preekroosters, verzorg de pr en ben actief binnen onze kinderkerk. Ik vind het fijn om te helpen en word blij van het samen kerk zijn en mensen met elkaar verbinden.

Het zou mooi zijn als het kernteam een afspiegeling is van onze gemeenschap, dat is nu niet helemaal het geval. Er zitten bijvoorbeeld alleen vrouwen in. Hoe ik de toekomst zie van onze kerk? Daar hebben we net een mooie notitie over geschreven: een ander gebouw met een leefgemeenschap, nog meer present op IJburg, financieel gezonder en de focus op jeugdwerk. Daarin

foto: Marlies van Doorn

vervullen we nu al een mooie rol en daaraan is zeker behoefte!'

Ruim baan voor hemelbestormers

Kerk en pioniersplek hebben elkaar nodig

Mirjam Nleboer

Martin de Jong begeleidt als pionierbegeleider de - meestal jonge - hemelbestormers. Met hem en Sebastiaan Hexspoor, sinds september 2020 pionier van Taizé in Amsterdam, een gesprek over de noodzaak van kerkvernieuwing en het wel en wee van de pionier in coronatijd.

Met Heilig Vuur West is het allemaal begonnen. Dat was de eerste pioniersplek van de Protestantse Kerk Amsterdam. Intussen heeft het pionieren een grote vlucht genomen. Op dit moment zijn er officieel zeven pioniersplekken van de Protestantse Kerk Amsterdam; enkele andere pioniersplekken in de stad zijn partner.

Amsterdam in Beweging voor Jezus Christus heette de samenwerking van enkele kleine gereformeerde kerken in Amsterdam die zochten naar nieuwe manieren om het evangelie te verkondigen. De vernieuwende aanpak van het huidige City to City Amsterdam inspireerde de Protestantse Kerk Amsterdam en van het een kwam het ander. Zeven jaar geleden waren er zoveel pioniersplekken dat er structurele begeleiding nodig was. Zo ontstond een leergemeenschap die jarenlang is geleid door ds. Bas van der Graaf, tot pastor Martin de Jong vorig jaar het roer van hem overnam.

Kloosterritme

Na een studie rechten en economie was Martin de Jong werkzaam in de bankensector. In 2009, tijdens een verblijf in New York, kwam hij in aanraking met het

Martin de Jong (l) pionierbegeleider en Sebastiaan Hexspoor, pionier van Taizé in Amsterdam.

City Seminary van evangelist Tim Keller. Weer thuis gooide hij het roer volledig om. Hij ging fulltime voor de kerk aan de slag. Inmiddels is hij op diverse plekken al zeven jaar aan het werk voor de Protestantse Kerk Amsterdam. Sebastiaan werkt naast zijn pioniersbaan bij Stichting Present. Twee banen dus, het lot van vele pioniers. De Protestantse Kerk Amsterdam kende hij via pioniersplek Zinnig Noord toen hij op de vrijgekomen functie bij Taizé in Amsterdam solliciteerde. Het was vanwege corona een wonderlijke start vorig najaar in thuishaven de Nassaukerk. Wie denkt dat de

coronamaatregelen voor jongeren niet zo erg zijn omdat ze toch het liefste de hele dag met hun mobieltje bezig zijn en alles online doen, heeft het helemaal mis. 'Ook voor hen is fysieke ontmoeting heel belangrijk, de gemeenschap, ergens bij horen', zegt Sebastiaan. Toch blijkt het gelukkig niet onmogelijk om ook online saamhorigheid op te bouwen. 'Het werkt als je de activiteiten met grote regelmaat aanbiedt. We hebben iedere donderdag om 20.00 uur een online Taizé-viering. Al onze activiteiten gaan altijd door, wat er ook gebeurt in de wereld. Het is een soort klooster-

ritme.' Dat is niet verwonderlijk, Taizé is immers geïnspireerd op de Franse oecumenische kloostergemeenschap in het gelijknamige plaatsje Taizé. Menig *Kerk in Mokum*-lezer zal zich een bezoek aan deze inspirerende plek uit zijn of haar jonge jaren nog wel herinneren. Nog steeds heeft Taizé een grote aantrekkingskracht op jongeren uit de hele wereld en zijn er wereldwijd bewegingen ontstaan zoals Taizé in Amsterdam.

Stevige inbedding

In het begin hoopten de kerken dat pioniersplekken voor grote nieuwe

instroom zouden zorgen. Hoewel dat anders verloopt, hebben kerk en pioniersplek elkaar juist nodig, vinden Martin en Sebastiaan. 'Je kunt Taizé in Amsterdam zien als een verlengstuk van de kerk', legt Sebastiaan uit. 'In de structuur van de kerk vinden veel jongeren hun weg niet meer. Pioniersplekken zijn veel flexibeler en dynamischer georganiseerd. Je hebt geen kerkenraad en geen ambten. De mensen stromen in en uit.' De grote mate van vrijblijvendheid heeft ook nadelen. 'Pioniersplekken zijn vaak erg kwetsbaar. Valt de pionier weg, dan kan het zomaar afgelopen zijn. Het is heel fijn dat je een stevige financiële en structurele inbedding hebt in de kerk. De kerk is voor de pioniersplek een onmisbaar netwerk waar ook weer inspiratie te vinden is.' Omgekeerd kunnen de pioniersplekken de kerken helpen hun focus te verleggen. Sebastiaan: 'We zouden ook in de kerk veel meer een pioniersgeest moeten ontwikkelen, een ja-cultuur. Als er een idee is, reageren met: leuk, dat gaan we doen. Niet eerst allerlei hobbels opwerpen. Misschien maak je fouten, maar daar leer je van. Er is nog steeds heel veel potentie en creativiteit in een kerk. Geef het vertrouwen.'

'Mensen zullen altijd blijven zoeken naar zingeving', is Martins overtuiging. 'Dat we als kerk afscheid moeten nemen van bepaalde structuren is heel pijnlijk. Maar het evangelie gaat door.' Sebastiaan sluit zich daarbij aan. Het team van Taizé in Amsterdam maakt volop plannen voor na de zomer, als er hopelijk weer veel meer kan. 'We zien de toekomst met veel vertrouwen tegemoet. We zijn een pioniersplek in de hoofdstad: een kruispunt voor ieder jaar weer een nieuwe stroom studenten en heel veel andere jongeren. Er is voor ons nog een wereld te winnen!'

'Saamhorigheid is zo belangrijk'

Pianiste Jacqueline voorheen Frederique

Els van Swol

De deuren van haar Franse balkon op eenhoog gaan open en ze kondigt aan wat ze gaat spelen. Vervolgens waaien pianoklanken over de straat. Een stuk of wat mensen staan op anderhalve meter afstand van elkaar aandachtig te luisteren.

Op YouTube staat een filmpje: 'Het begint altijd met een nummertje van Bach', zegt de stem van de man die het filmt. 'Daarna speelt ze iets van een moderne Nederlandse, meestal Amsterdamse componist. Het duurt vijf, zes, zeven minuten'. Duurde - want de politie heeft vorig jaar april een eind aan deze corona balkonconcerten gemaakt; een wijkagent vond dat ze aanzetten tot samenscholing.

Concerten geven durft ze voorlopig niet meer, zegt Jacqueline voorheen Frederique - een pseudoniem

dat is geïnspireerd door *The artist formerly known as Prince*, van wie ze een bewonderaar is. Het is nu vooruitkijken naar wanneer het weer kan: gratis lunchpauzeconcerten met een vrijwillige bijdrage na afloop. In de Waalse Kerk, de Oranjekerk en - zoals ze al langer deed - de Mozes en Aäronkerk, waarbij soms tweehonderd mensen aanwezig waren. Met inderdaad 'een nummertje Bach' en daarna iets van een hedendaagse Nederlandse componist. Het handelsmerk van Jacqueline Smit, zoals ze officieel heet, zijn de 24 preludia, al zijn het er inmiddels 96.

Johan Sebastian Bach

Preludia uit het eerste en tweede deel uit Bachs *Das Wohltemperierte Clavier* en hedendaagse, soms geniale antwoorden daarop. Jacqueline Smit vroeg componisten deze te schrijven en de meesten reageerden enthousiast. 'Als ik ze achter elkaar speel, hoor je hoe de componist zich door Bach laat inspireren en wat hij er vervolgens mee doet. Dat is bij iedere componist weer anders. Tijdens een concert speel ik twee maal vijf preludes. Vijf van Bach en vijf hedendaagse. Dat is samen ongeveer een half uur. Als het langer wordt, haakt de gemiddelde luisteraar af vrees ik.'

Vrouwelijke componisten

Gaandeweg viel haar op dat van de 48 stukken (twee maal 24) er maar zeven door een vrouw waren gecomponeerd. Een volgend project was geboren: 24 vrouwen, van Belle van Zuylen (1740-1805) tot Anne-Maartje Lemereis (1989). Ondertussen is Jacqueline Smit bezig om ook andere pianisten te laten delen in haar project 24preludia. 'Ik heb het georganiseerd, maar nu wil ik het ook weggeven. Er zijn pianisten die enthousiast reageren. Ik kijk ook of organisten enthousiast gemaakt kunnen worden. Immers: *Das Wohltemperierte Clavier* is voor klavier, een toetsinstrument in de brede zin van het woord.'

De kerk

Op mijn vraag of ze er wel eens aan heeft gedacht om niet alleen lunchconcerten in kerken te geven, maar ook tijdens een kerkdienst te spelen, is het even stil. Dan zegt ze: 'Nee. Het is nooit bij me opgekomen. Er moet bovendien een goede vleugel in een kerk staan en dat is lang niet altijd het geval. Het orgel is zo'n mooi instrument, met zoveel mogelijkheden dat een piano al gauw niets meer toevoegt.' Haar interesse voor muziek werd overigens wel gewekt toen ze met haar moeder meeding

naar de kerk. 'Als kleutertje in Friesland. Ik kon niet over de rand van het balkon kijken, ik zag dus niets en kon alleen luisteren. Dat heeft een diepe indruk op me gemaakt. In die zin heb ik iets met kerken en de goedheid die ze in zich bergen.' En met verbinding (religare), wat blijkt uit haar manier van denken, over oude en nieuwe muziek en publiek dat op de eerste plaats komt. 'Saamhorigheid is zo prettig en belangrijk.'

<https://stichtingpianoconcerten.nl/>

Actief met je geloof aan de slag

Handvatten voor echte ontmoeting in coronatijd

Harmen Brethouwer

Eva Bruggeman werkt bij Jong Protestant aan projecten voor jongeren. Welke trends zijn er in het jeugdwerk? Brengt corona alleen maar narigheid te weeg of ziet ze lichtpuntjes?

Je kunt wel zeggen dat Eva iets met jongeren heeft. Tijdens haar studie theologie in Amsterdam hield Eva (26) zich bij de Protestantse Kerk Amsterdam bezig met maatschappelijke stages voor scholieren. Ook organiseerde ze evenementen voor tienergroepen. Na haar studie wilde ze graag blijven bijdragen aan kerken, maar niet meteen als predikant. Nu, tijdens haar 'eerste echte baan' bij Jong Protestant (initiatief van de Protestantse Kerk in Nederland, red.) bedenkt ze werkvormen en projecten voor jongeren in het hele land.

Teleurstellingen door corona

Eva krijgt veel signalen dat het een uitdagende tijd is voor jongeren. Ze ziet dat velen door de coronapandemie een vervelend jaar achter de rug hebben. 'Ze zijn eenzaam, want zien klasgenoten, vrienden en familie minder. Ook leeft er veel teleurstelling. Bijvoorbeeld omdat een evenement of hun verjaardagsfeest niet door kon gaan, soms zelfs voor het tweede jaar op rij.'

Zoeken naar wat wel mogelijk is

Veerkracht en creativiteit

Gelukkig ziet Eva ook positieve dingen ontstaan. 'Het zoeken naar wat wel mogelijk is, brengt veel veerkracht en creativiteit teweeg. Afgelopen zondag

Eva Bruggeman bedenkt bij Jong Protestant werkvormen en projecten voor jongeren in het hele land.

merkte ik dat. Ik preekte in een online kerkdienst en twee tienermeiden verzorgden de techniek en het geluid. Een mooi voorbeeld van hoe jongeren in deze tijd een belangrijke taak krijgen en oppakken. Als zij er niet waren, had niemand de dienst kunnen bekijken. Dus: zet ze in hun kracht!' Na een andere recente preek liep Eva de kerk uit en zag een gezin buiten in de weer met

vellen papier. 'Ze deden een speurtocht van Jong Protestant, een andere manier dan de kerkdienst om met hun geloof bezig te zijn. Dat vind ik mooi om te zien.'

Zoeken naar passende vormen

De werkvormen en projecten van Jong Protestant richten zich op jongeren van 4 tot 18 jaar en hun ouders. Met

sommige kunnen ze zelf aan de slag, andere zijn bedoeld voor kerkelijke jeugdwerkers. Eva: 'Ik geloof dat God jongeren liefheeft en dat de kerk een prachtige plek is om die boodschap aan hen door te geven. Maar het evangelie op zo'n manier vertalen in werkvormen dat het ook jongeren aanspreekt, is best een zoektocht.' Daarom doet ze op verschillende plekken inspiratie op. Bijvoorbeeld dankzij de deelnemers aan inspiratiesessies van Jong Protestant of tijdens een bijeenkomst voor student-trainees die in het Amsterdamse jeugdwerk actief zijn. Ze preekt af en toe in kerken, dus neemt zo een kijkje bij verschillende gemeentes. Ook worden nieuwe spellen uitgetest door testgroepen. 'Zo horen we uit allerlei hoeken wat er speelt en welke behoeften er zijn. Daar gaan we mee aan de slag.'

Positiviteit op de kaart

Een actie die haar aanspreekt, is #prikpositief. Een samenwerking tussen verschillende jeugdwerkorganisaties, zoals EO BEAM en Jong Protestant. 'Hiermee krijgen jongerengroepen een aantal uitdagingen om positiviteit op de kaart te zetten', zegt Eva. 'Zo was er een actie om je voorganger te verrassen. Ook zag ik stoepkrijttekeningen met positieve teksten voorbijkomen op Instagram. Op deze manier steken jongeren anderen die misschien een lastig jaar achter de rug hebben een hart onder de riem.'

Online niet uitieme oplossing

De trend in het jeugdwerk, die versneld is door corona, is de verschuiving naar meer online initiatieven. Jeugdwerkers ervaren ook de nadelen ervan, zegt Eva: 'Niet iedereen bespreekt graag persoonlijke, diepgaande zaken via een beeldscherm. Sommige jongeren raken uit beeld omdat ze niet altijd online meetings bezoeken. We geven jeugdwerkers daarom handvatten om toch in contact te blijven met jongeren. Zo zijn er werkers die 'hun' jongeren een kaartje sturen of bij ze langsgaan - soms met een presentje - en praten over hoe het gaat. Ik hoorde over een gemeente die het omdraaide. Langsgaan was lastig door de grootte

van de jeugdgroep. Daarom werd er lekker eten en drinken gemaakt dat de jongeren konden ophalen.'

Meer naar buiten

Eva is blij met het warmere weer, waardoor er steeds meer buiten kan plaatsvinden. Zo is er een gemeentebrede wandelclub voor jongeren en ouderen, om voor nieuwe ontmoetingen en mooie gesprekken te zorgen. Een gemeente organiseerde een fotografieproject. Eerst was er een online Bijbelstudie, waarna men twee aan twee naar buiten ging om rond een bepaald thema foto's te maken die werden getoond in de online kerkdienst. Een mooie combinatie van online en offline, ontmoeting tussen generaties en samen bijdragen aan de kerkdienst.'

Boodschap voor jong en oud

Ontmoeting stimuleren

Eva: 'Als Jong Protestant zoeken we vormen om echte ontmoeting te stimuleren. Dat deden we rond *The Passion* met de challenge #ikbenervoorjou, waarbij tieners met elkaar over het lijdensverhaal van Jezus praatten.' Eva ziet dat er ook na corona genoeg werk aan de winkel is in het jeugdwerk. 'Bijvoorbeeld rond het thema vergrijzing in de protestantse kerken. Ik wil jongeren laten zien dat dat niet betekent dat de kerk ouderwets is. De kerk heeft een boodschap die ook voor hen relevant is. Als afgestudeerd predikant wil ik die boodschap overbrengen aan jong en oud. Dat is een uitdaging waar ik voor ga!'

Ga naar jongprotestant.protestantsekerk.nl om alle werkvormen en projecten te zien

COLUMN

De derde plek

Jurjen de Bruijne is buurtdominee in de Spaarndammerbuurt

Reageren? Mail naar redactie@protestantsamsterdam.nl

Hier en nu worden er in Amsterdam huizen gebouwd waarbij de knapste koppen nauwkeurig berekenen hoe huizenkopers meer zonlicht krijgen dan huurders van sociale huurwoningen. Ik herlees de woorden van de schrijver Massih Hutak, terwijl ik de bus uitstap. In zijn boek over gentrificatie schrijft Hutak vlammend over 'de verdringing' van 'armen en laagopgeleiden' ten faveure van de nieuwe kopers. Tegenover de bushalte waar ik uitstap zie ik de Houthavens. Met nog geen 7% sociale huur is het een vreemd stuk nieuwe stad. Vastgeplakt aan de voormalige arbeiderswijk Spaarndammerbuurt waar buurtkerk Hebron is gevestigd. De laatste maanden verdiep ik me in de ontwikkeling van tweedeling. In Nederland, Amsterdam

en in het bijzonder tussen de Houthavens en Spaarndammerbuurt. Een tweedeling die volgens het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) langs de lijnen van opleiding, economie en cultuur loopt. Nederland lijkt op een clubsandwich: er zijn tussenlagen, maar de boven- en onderkant zijn stevig. In die analogie lijkt Amsterdam op een tosti: de middenklasse smelt weg en boven en onder blijven twee harde broodjes over. In de zes jaar dat ik als pionier en buurtdominee aan de slag ben, zie ik het gebeuren.

Over het zorgelijke fenomeen maken genoeg opinie- en beleidsmakers zich druk; de diaconieën in Amsterdam gelukkig ook (zie bijvoorbeeld NoordAs). Van predikant Sam Wells leer ik dat de

rol van de kerk niet is om tekorten op te lossen, maar overvloed te geven. In gesprek met de gebiedsmakelaar van de Houthavens hoor ik iets soortgelijks. Zelfs een vraag als hij zegt: 'De kerk is vanouds toch een *third place* (ontmoetingsplek van verschillende klassen, red.) en kan duurzame verbinding geven.'

Ze zullen het bij de bouw vast niet zo berekend hebben; maar als ik even later bij de kinderclub in Hebron het zonlicht door de glas-in-loodramen zie schijnen op kinderen van alle klassen, geloof ik erin dat de kerk het kan: een derde plek zijn in een wijk van tweedeling.

Luisteren naar de hartslag van de stad

Bas van der Graaf van Amsterdam naar Huizen

Predikant Bas van der Graaf voor het kunstwerk met de beeltenis van burgemeester Eberhart van der Laan op het Mercatorplein.

foto: Marloes van Doorn

Mirjam Nieboer

Net als Jona uit de Bijbel is predikant Bas van der Graaf in zijn leven al meerdere keren naar oorden geroepen waarvan hij eerst dacht: wat moet ik hier? Terugkijkend op zijn loopbaan tot nu toe, vallen de puzzelstukjes op hun plaats. Deze zomer vertrekt hij na ruim 15 jaar Amsterdam naar Huizen waar hij als gemeentepredikant leiding gaat geven aan een missionair vernieuwingsproces.

Soms hebben op het eerste oog kleine gebeurtenissen in je leven grote gevolgen. Dat geldt zeker ook voor Bas van der Graaf, opgegroeid en getogen in de gereformeerde bond, een orthodoxe stroming binnen de Protestantse Kerk in Nederland. Tijdens een bezoek aan New York in 2003 kwam hij in aanraking met de Redeemer Church van Tim Keller. 'Daar zag ik hoe je kerk kunt zijn midden in zo'n wereldstad. Ik vond het fascinerend en het heeft een diep verlangen in me wakker gemaakt.'

Bijtanken in New York

Met dat verlangen ging hij terug naar Gouda, waar hij als predikant in de St. Janskerk sturing gaf aan een missionair vernieuwingsproces. Voor zijn gevoel was hij net lekker op dreef toen hij in 2006, totaal onverwacht, een beroep kreeg van de Jeruzalemkerk in Amsterdam. 'Het kwam me absoluut

niet uit', vertelt Bas lachend. 'Het was volstrekt onlogisch om weg te gaan.' Het verlangen won het van de twijfel. Wat ook hielp was de samenwerking van de Jeruzalemkerk met Amsterdam in Beweging voor Jezus Christus, het huidige City-to-City Amsterdam, dat op zijn beurt nauwe banden heeft met de Redeemer Church in New York. Regelmatig ging Bas bijtanken in New York. 'Ik heb daar geleerd hoe je het gesprek voert tussen het evangelie en de cultuur van de stad. Hoe je steeds weer van buiten naar binnen moet denken. Wat speelt er, waar zijn mensen naar op zoek en welke antwoorden geeft het evangelie daarop? Dat gesprek zijn we ook in Amsterdam steeds meer gaan voeren.'

Helemaal kopje onder

Je kunt als kerk op allerlei manieren naar de stad kijken, legt Bas uit. 'Toen ik bij de Protestantse Kerk Amsterdam kwam, hadden we vooral een diacoonale bril op. Die is ook heel belangrijk, maar met mijn gereformeerde bondsachtergrond ben ik gewend aan een meer bevindelijke manier van kijken. Ik ging op zoek naar de spirituele staat van de stad. Wat zoeken mensen voor hun ziel? Ik ben er steeds meer van overtuigd geraakt dat het evangelie door veel mensen in hun zoektocht niet gezien en gekend wordt. Maar dat ze, als ze de kans krijgen iets te proeven van de Bijbelse wijsheid, er juist heel veel in vinden.' Het kwam dan ook goed uit dat hij bij de Jeruzalemkerk een missionaire opdracht kreeg. 'De vraag was hoe de kerk een open plek kon worden voor de buurt.' Met veel plezier kweet hij zich van 2006 tot 2018 van deze taak. Twee belangrijke lessen nam

hij mee. De eerste, die anno nu breed wordt gedeeld binnen de Protestantse Kerk Amsterdam is de betekenis van de kerkgebouwen voor de stad. 'We gingen meedoen aan buurtactiviteiten, zoals Juni Kunstmaand. Paradiso organiseerde in de Jeruzalemkerk kleinschalige concerten met singer-songwriters. Dat riep in de gemeente ook weerstand op, toch is het voor de toekomst van de kerk heel belangrijk. Het kerkgebouw kan een grote spirituele meerwaarde hebben voor concerten en andere culturele activiteiten. Daar kunnen we als Protestantse Kerk Amsterdam nog veel meer mee doen.'

Wat zoeken mensen voor hun ziel?

Een tweede inzicht was dat het inderdaad mogelijk is om zoekers een thuis te geven. 'Nooit zal ik het dopen van volwassenen vergeten in de paasnacht. Ze wilden helemaal kopje onder om te onderstrepen dat ze een nieuw leven waren begonnen. Dat heeft zoveel indruk op me gemaakt. Dat dit kan, dat je als kerk deze rol kunt hebben.' Voor hem persoonlijk was de eerste tijd in Amsterdam een proces van loslaten en opnieuw beginnen. 'De gereformeerde bondsachtergrond is toch een smalspoor. Ik moest daar veel van opgeven om écht om me heen te kunnen kijken en me open te stellen voor mensen die volkomen anders in het leven staan.'

Hartslag van de stad

Intussen ontstonden er overal in het land en ook in Amsterdam pioniersplekken waar met nieuwe vormen van kerk-zijn werd geëxperimenteerd. In het begin leidde de Kerngroep Kerkvernieuwing met voorzitter Anna Verbeek het proces bij de Protestantse Kerk Amsterdam in goede banen, vertelt Bas. Cruciaal was het Durffonds, ingesteld met een klein deel van het vermogen waarmee vernieuwende initiatieven werden gefinancierd. 'Dat fonds heeft heel veel in beweging gezet. Met oud geld nieuwe dingen doen, is een belangrijke sleutel gebleken voor de vernieuwingsbeweging.' Bas is dan ook blij dat de Protestantse Kerk Amsterdam er vorig jaar opnieuw voor heeft gekozen om een deel van het vermogen apart te zetten voor vernieuwingsplannen van pioniersplekken en wijkkerken. Met de toename van het aantal pioniersplekken groeide de behoefte aan professionele begeleiding en ondersteuning van de pioniers. De functie van de pioniersbegeleider was geboren en Bas was de eerste die hem ging bekleden. In het pionierswerk is het belangrijk om de hartslag van de stad te leren voelen, ontdekte Bas. Voor het Beleidskader 2019-2022, waar hij aan meeschreef, werd dan ook eerst gekeken naar de trends in de stad en vervolgens naar hoe de kerken en pioniersplekken de komende jaren daarop kunnen reageren.

Het was een nieuwe wijze van visie ontwikkelen. Bas: 'Een van de belangrijkste trends in de stad is de zoektocht naar identiteit. Levensvragen zijn natuurlijk van alle tijden, maar het lijkt erop dat ze, zeker in deze tijden van corona,

een steeds grotere urgentie krijgen. Wie ben ik, wat is mijn roeping?' Vanuit de Bijbelse traditie en het evangelie is daar veel over te zeggen, weet Bas. 'Alleen al het gegeven dat we naar het beeld van God geschapen zijn, zegt zoveel over ons menszijn. Dat je er bent met een bedoeling, dat er een God is die je kent, dat er van je gehouden wordt. Ik ben er heilig van overtuigd dat dit een belangrijk aanknopingspunt is.' Vanuit die overtuiging werd het idee voor zingevingsplatform Holy Hub geboren, waar zoekers de kans krijgen kennis te maken met christelijke bronnen en plekken.

Over de vraag wat de belangrijkste lessen van het pionieren van de afgelopen zes, zeven jaar zijn, moet Bas even nadenken. 'Les één is voor mij de constatering dat pionieren een beweging is die veel groter is dan de afzonderlijke plekken. Jezus stichtte geen kerk, maar stuurde zijn leerlingen de wereld in. Daar haken we tot op vandaag bij aan en dat bindt ons samen. Een tweede les is, dat pionieren ook ondernemen is.' Dat ondernemerschap is iets dat je als Protestantse Kerk Amsterdam moet stimuleren, vindt Bas, want ook dat is een uiting van de creativiteit van de Geest.

In Huizen wordt Bas weer 'gewoon' gemeentepredikant, maar wel parttime. Dat geeft hem de ruimte om ook in Amsterdam nog wat dingen te blijven doen. Hij blijft werkzaam bij de Alle-Dag-Kerk en als freelance coach en ondersteuner. 'Ik heb bijzonder genoten van Amsterdam, hier weggaan gaat me aan het hart. Maar als ik in Huizen vruchtbaar kan maken wat ik hier allemaal geleerd heb, ben ik een gelukkig mens.'

Doke Hoekstra (31) groeide op in Arnhem. Ze deed de School of Liberal Arts en de vooropleiding aan de kunstacademie. Sinds 2017 woont ze in Amsterdam, is tweede secretaris in het bestuur van de Alle-Dag-Kerk en bezoekt soms een kerk waaronder Via Nova. Doke werkt bij Holy Hub, een platform voor zingeving, spiritualiteit en verbinding. Daarnaast dicht en illustreert ze en bakt twee dagen per week brood bij Gist, een broedplek voor christelijke spiritualiteit. Met Pinksteren deed ze belijdenis in de Noorderkerk.

'Ik geloofde niet in God en ging niet naar de kerk. Op 24 juli 2016 veranderde mijn leven van de ene op de andere dag door een onverklaarbaar wonder. Ik voelde een wind door mijn huis terwijl de ramen dicht zaten. Mijn ogen openden zich opnieuw. De bomen aan het pleintje waar ik woonde, zagen er totaal anders en nieuw uit. Dit kon maar één ding zijn: God. Sindsdien ben ik gelovig en voel me gezegend met wat er op mijn pad komt, zoals mijn werk en collega's.

Dit is uitgemond in mijn belijdenis. Ik wil mijn leven geven voor God: zowel privé als in mijn werk. Privé: mijn opa die ik nooit gekend heb, was dominee en ik vind het bijzonder dat ik bestemd ben om het geloof te mogen doorgeven. Qua werk: bij Holy Hub werk ik onder andere mee aan het ontwikkelen van nieuwe programma's en organiseren van events zoals de Holy Hub breakfasts. De combinatie van gebed, verdieping en interactie tijdens een heerlijk ontbijt. Ik geniet hier enorm van. Ook biedt Holy Hub in samenwerking met wijkkerken en pioniersplekken van de Protestantse Kerk Amsterdam cursussen aan zoals Chakra's en meditatie. Het is mijn missie om met thema's zoals geloof, zingeving en spiritualiteit bezig te zijn en om samen met anderen nieuwe vormen van kerk-zijn te ontwikkelen. Iedereen heeft God nodig.'

Baukje Burggraaff

COLUMN

Een tuintje in mijn hart

Margrietha Reinders
Buurtdominee in Betondorp

Reageren? Mail naar
redactie@protestantsamsterdam.nl

'Ik heb een tuintje in mijn hart, maar alleen voor jou!' Tante Lien zingt het met overtuiging, zittend in haar rolstoel met een deken over haar magere knietjes. Samen zitten we in de lentezon op het balkonnetje van haar kamer in het hospice. Er zit nog genoeg lucht in haar longen om het kleine liedje van Jan Smit en Damaru te zingen, dat precies een Nederlandse zin bevat. De rest is in het Sranantongo, op vrolijk huppelende klanken. Het was elf jaar geleden een nummer 1-hit en tante Lien kan er nog steeds een beetje op swingen.

Het tuintje in haar hart groeit maar door! Tegen de verdrukking in, want de dokters denken dat

zij nog maar heel kort te leven heeft. Het belet haar niet om ook haar vensterbank te bezaaien met kleine plantjes. De moestuintjes van onze gemeenschappelijke vriend Albert, de volkskruidenier, maken tante Lien gelukkig. Ze begiet de minuscule plantenbakjes trouw en is verrukt over de ontkiemende zaadjes en het tere jonge groen. Vandaag bracht ik een nieuwe voorraad voor haar mee, overmoedig uit de winkel geroofd.

Tante Lien is dat meer dan waard! Na een lang en hard leven mag ze zich eindelijk omringd weten door liefdevolle zorg en zachte gebaren.

Ze bloeit ervan op en leeft rustig toe naar het einde. Op de dag van mijn bezoekje regent het lintjes vanwege de verjaardag van de koning. Mensen als tante Lien worden meestal niet opgemerkt en krijgen zelden een speldje. Maar straks zal ze bij Gods grote lintjesregen zijn en in zijn prijzen vallen. Omdat ze het tuintje in haar hart door alles heen bleef begieten, tot op het laatst. Zij gaat ons daarin voor, schor zingend met haar gebarsten stem. Houd het moestuintje in je ziel groen!

Colofon

Kerk in Mokum maandblad
Mei 2021,
jaargang 12, nummer 5

Protestantse Kerk Amsterdam
Nieuwe Herengracht 18
1018 DP Amsterdam

Hoofdredactie:
Mirjam Nieboer

Eindredactie agendakatern:
Baukje Burggraaff

Bureauredactie: Iris Stekelenburg,
abcredactie.nl

Contact:
redactie@protestantsamsterdam.nl
of 020 53 53 700

Aan dit nummer werkten mee:
Jurjen de Bruijne, Baukje Burggraaff, Har-
men Brethouwer, Janneke Donkerlo, Mirjam
Nieboer, Margrietha Reinders, Wilfred
Scholten, Iris Stekelenburg, Els van Swol

Abonnement: Een abonnement opgeven
of opzeggen doet u via abbonementen@protestantsamsterdam.nl of 020 53 53

700 (9.00 uur-17.00 uur). Eenmaal per
jaar wordt u uitgenodigd een vrijwill-
lige bijdrage te betalen. Rek.nr. NL68
RABO 0373 7414 80 t.n.v. Protestantse
Gemeente te Amsterdam inz. Kerkblad

Verschijningsfrequentie: *Kerk in Mo-
kum* verschijnt 10x per jaar, 5x als blad
van 14 pagina's en 5x als agenda van 6
pagina's. Het volgende nummer komt uit
op 6 juli 2021.

Vormgeving: Studio Edens, Amsterdam
Druk: Damen Drukkers - Werkendam

 Protestants020

 ProtestantseKerkAmsterdam

protestantsamsterdam.nl

protestantse kerk
amsterdam

Pleisterplaats voor de ziel